

505

VÁCLAV HAVEL

AUDIENCIA

WERNISAZ

**TEATR im. C. NORWIDA
w Jeleniej Górze**

Kierownik Literacki
URSZULA LIKSZTET

Dyrektor Naczelny i Artystyczny
GRZEGORZ MRÓWCZYŃSKI

Zastępca Dyrektora
MARCIN PODWORSKI

W REPERTUARZE :

DUŻA SCENA :

" Ożenek " M. Gogola
reż. S.Fiedotow

" Komedia pasterska " J. A. Morsztyna
reż. A.Hanuszkiewicz

" Cuda i dziwy " J.Tuwima
reż. L. Czarnota

" Dziady " A.Mickiewicza
reż. G.Mrówczyński

SCENA STUDYJNA:

" Ślub. Trzech. Pięcioro. " Lee Kang - baeka
reż. R. Major

W PRZYGOTOWANIU:

" Przyjaciół wesółego diabła " K.Makuszyńskiego
reż. G. Mrówczyński

Zamówienia na bilety indywidualne i zbiorowe przyjmuje Dział Marketingu
al. Wojska Polskiego 38, tel.75 223 25 i 764 72 73 - 5 w. 124, fax 75 247 30

OFICJALNI SPONSORZY TEATRU :

PATRONAT RADIOWY :

Elektrownia Turów

VÁCLAV HAVEL

AUDIENCJA

przekład Andrzej Sławomir Jagodziński.

WERNISAZ

premiera 4 października '98
Scena Studyjna

AUDIENCJA

obsada :

Waniek - JACEK PARUSZYŃSKI

Browarnik - TADEUSZ WNUK

reżyseria **ANDREJ KROB** (Czechy)

scenografia **JAN DUŠEK** (Czechy)

asystent reżysera/inspicjent

Grażyna Mieczkowska

LIV sezon. Pierwsza premiera sezonu 1998/99

Opracowanie muzyczne Andrej Krob. W spektaklu wykorzystano piosenki : " Love found you for me " - śpiewa O. Havelka i Originalni Pražsky Synchronický Orchester (Supraphon, 1980),

" Some where my love " - muzyka Maurice Jarre, śpiewa Milan Chrástl i Orchester Framiška Havlíka (Supraphon 1967).

reżyseria **ANDREJ KROB** (Czechy)

scenografia **JAN DUŠEK** (Czechy)

asystent reżysera/inspicjent

Grażyna Mieczkowska

obsada :

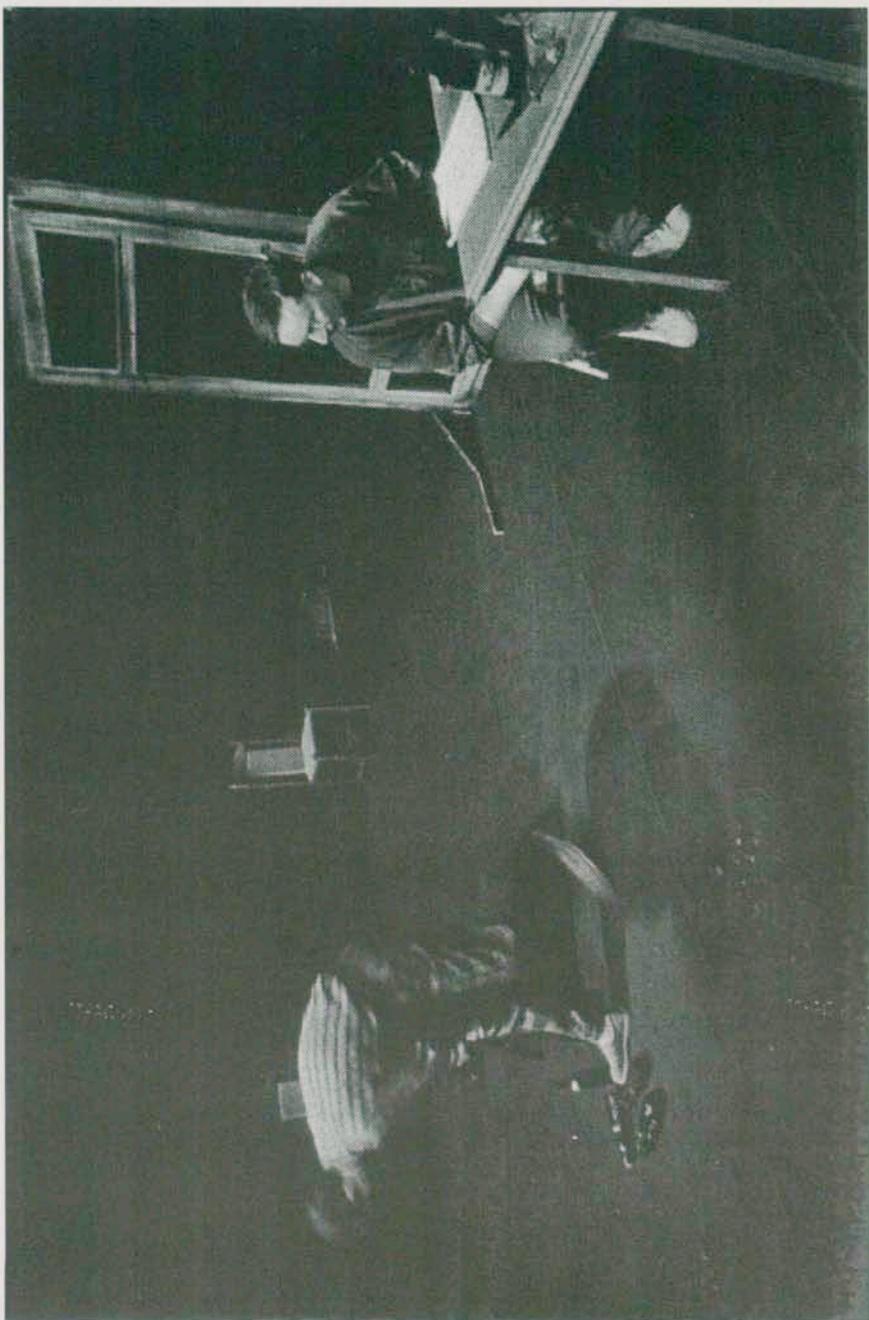
Wiera - LIDIA FILIPEK - CZARNY

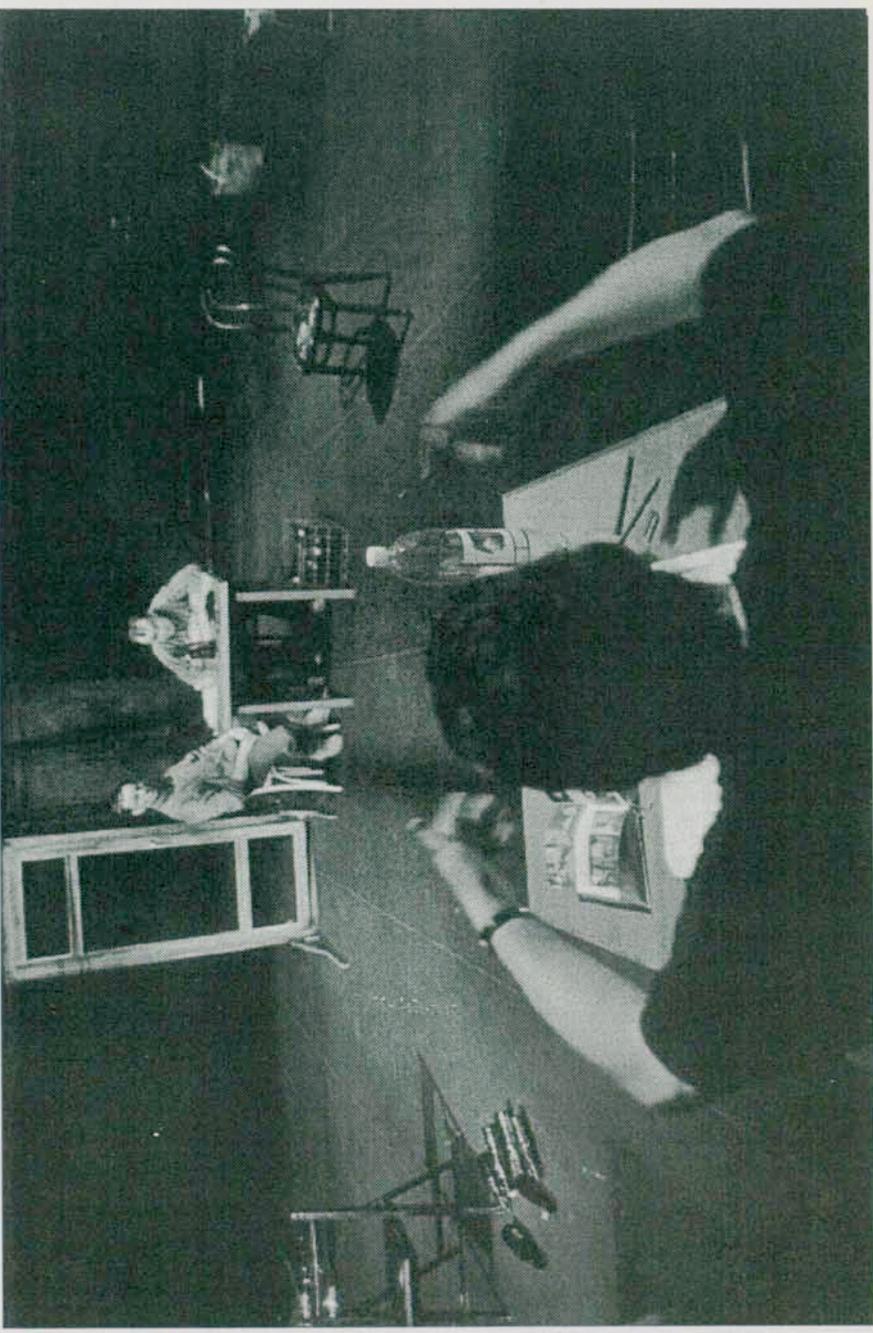
Michał - PIOTR KONIECZYŃSKI

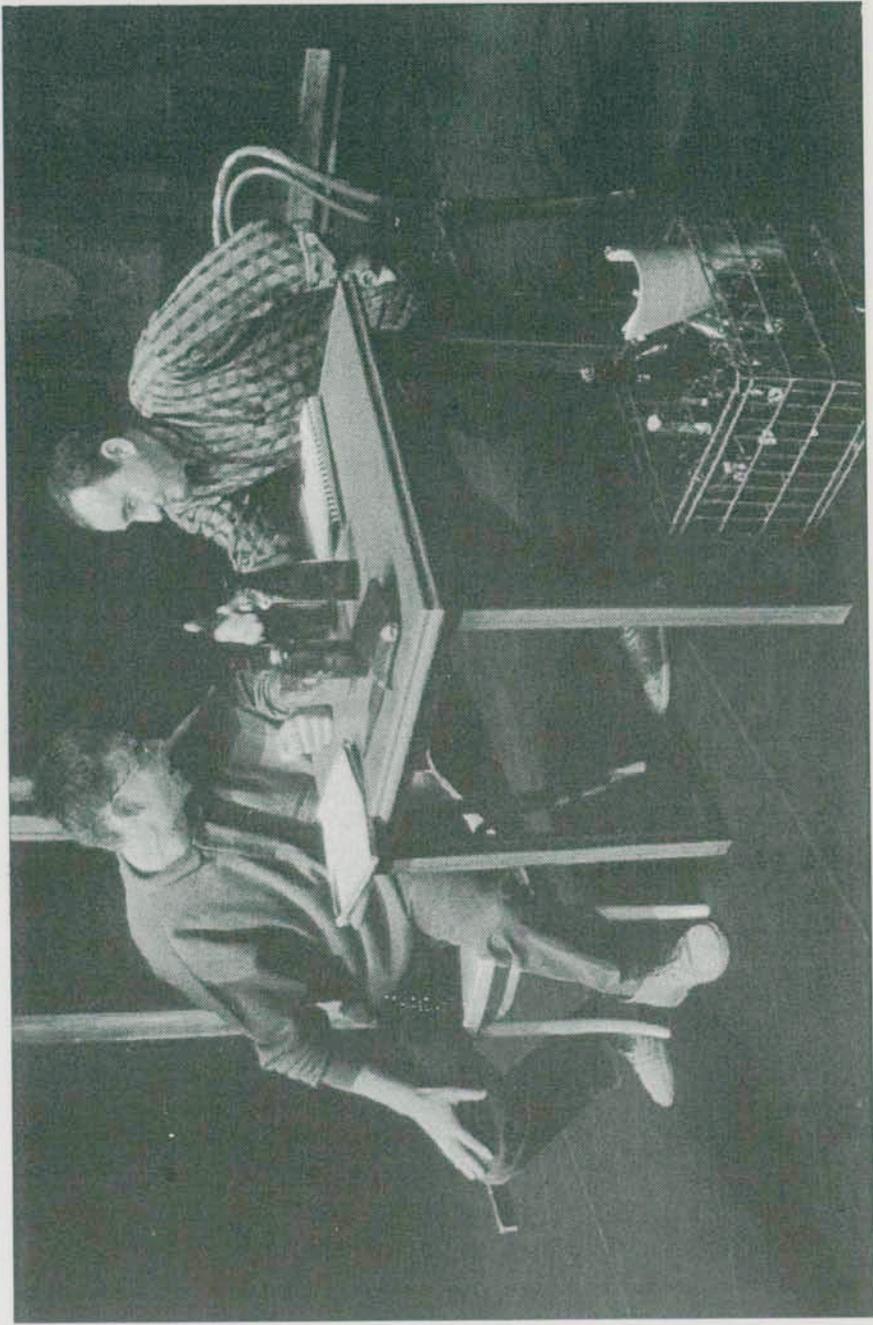
Fryderyk - JACEK PARUSZYŃSKI

WERNISAZ

Zdjęcia z prób (AUDIENCIA)

O „WAŃKOWYCH” JEDNOAKTÓWKACH

Kilku moich przyjaciół pisarzy, którzy po roku 1969 znaleźli się w podobnej do mojej sytuacji, którzy byli we własnym kraju zakazani i publicznie znieważani, miało w latach siedemdziesiątych dobry zwyczaj. Latem każdego roku spotykali się w mojej wiejskiej posiadłości. Podczas tych spotkań - między innymi - czytaliśmy własne nowe utwory.

W 1975 r. przed takim właśnie spotkaniem, a przede wszystkim właśnie dlatego, abym miał im co przeczytać, napisałem (chyba w dwa dni) jednoaktówkę **Audienca**. Napisałem ją, korzystając z własnego doświadczenia (w 1974 r. pracowałem w browarze) z oczywistym zamiarem zabawienia moich przyjaciół. Był to właściwie tylko dialog tak zwanego „dysydenckiego” pisarza Wańka - robotnika - z kierownikiem browaru, a więc jego przełożonym. Postać tę wymyśliłem. Zawarłem w niej jednak wiele własnych doświadczeń - nie tylko z browaru. Nie przypuszczałem, że komukolwiek, także tym, którzy mnie osobiście nie znali, którzy nie znali mojej sytuacji i nie wiedzieli, że pracowałem w browarze - sztuka ta może dać cokolwiek istotnego. Okazało się jednak, że tak jak to miało kilkakrotnie miejsce w mojej dotychczasowej twórczości - pomyliłem się. Sztuka ta miała powodzenie nie tylko wśród moich przyjaciół. Różnymi drogami trafiła do świadomości czeskiej publiczności. Publiczność ją polubiła. Niejednokrotnie spotkałem się nawet z tym, że zupełnie nie znani mi ludzie (na przykład w restauracji, czy autostopowicze, których wiozłem w samochodzie), nie tylko znali niektóre jej fragmenty czy repliki, ale także posługiwali się nimi, często je parafrazując w zależności od sytuacji. (Był to swego rodzaju „znak rozpoznawczy” ludzi bliskich sobie duchem). Tak szeroki odzew w kraju oczywiście wywołał moją radość, tym bardziej, że miało to miejsce w warunkach, kiedy sztuka ta była oficjalnie zakazana. Cieszyłem się przede wszystkim dlatego, że stało się to, do czego dochodzi w każdym gatunku sztuki, a więc to, że dzieło przerasta swego autora. Krótko mówiąc - jest ono - „mądrzejsze od niego”, że za pośrednictwem autora, bez względu na to, czy robił to celowo czy nie - na powierzchni pojawia się jakaś głębsza prawda o czasach, w których żył.

Zachęcony tym doświadczeniem napisałem później jeszcze dwie „wańkowe jednoaktówki” - **Wernisaż i Protest**. Te właśnie trzy sztuki były wystawione przez wiele teatrów w różnych krajach. Okazało się, że choć powstawały w wyniku innych, niezwykłych doświadczeń - były powszechnie zrozumiałe. Trzecią z jednoaktówek - **Protest** napisałem po umówieniu się z przyjacielem Pavlem Kohoutem, w reakcji na jego - również „wańkową” jednoaktówkę - **Atest**. Obaj pisaliśmy je z zamiarem wspólnego wystawienia, co się później stało. Później, kiedy przebywałem już w więzieniu, Kohout napisał kolejną „wańkową” jednoaktówkę - **Bloto**. Mój przyjaciel, Pavel Landowsky - mniej więcej w tym samym czasie napisał **Areszt**, a później, po moim powrocie z więzienia, mój przyjaciel Jirzi Dienstbier, który siedział wraz ze mną, napisał także „wańkową” jednoaktówkę.

W tym miejscu, na marginesie tej „wańkowej” serii, muszę przede wszystkim podkreślić, że Wańek, to nie Havel. Oczywiście postać ta zawiera wiele moich osobistych doświadczeń. Bez wątplenia ma wiele moich osobistych cech. Ścisłej mówiąc - tak sobie wyobrażam siebie w niektórych sytuacjach. Nie oznacza to jednak, że chodzi o jakiś mój autoportret. Żywy człowiek i postać dramatyczna - to dwie różne sprawy. Postać dramatyczna, mniej czy bardziej wynika z fikcji, pomysłu, tricku, skrót, podporządkowana jest konkretnemu zamierzeniu. Nawet ta najbardziej „bogata” postać w porównaniu z jakimkolwiek żywym człowiekiem, jest z jednej strony beznadziejnie uboga i prosta, z drugiej strony nie może jednak promieniować bardziej od zwykłego śmiertelnika. Dotyczy to także postaci Wańka. Być może nawet bardziej niż innych postaci dramatycznych. Wańek, oprócz tego, że jest konkretną postacią, jest czymś więcej. Jest swego rodzaju „regulą dramatyczną”. Na scenie wiele nie powie i nie zrobi. Przez swoją egzystencję, obecność na scenie, przez to, że jest tym, kim jest, zmusza swoje otoczenie do określonej reakcji. Nikogo nie prowokuje, od nikogo nic nie chce ... Jego otoczenie jednak przyjmuje to jako potrzebę zareagowania na jego postępowanie ... Jest to swego rodzaju „klucz”, który otwiera określony - zawsze inny - pogląd na świat, w którym żyje Wańek. Jest to tylko katalizator, jakiś promień, choć bez niego trudno byłoby cokolwiek zauważyć.

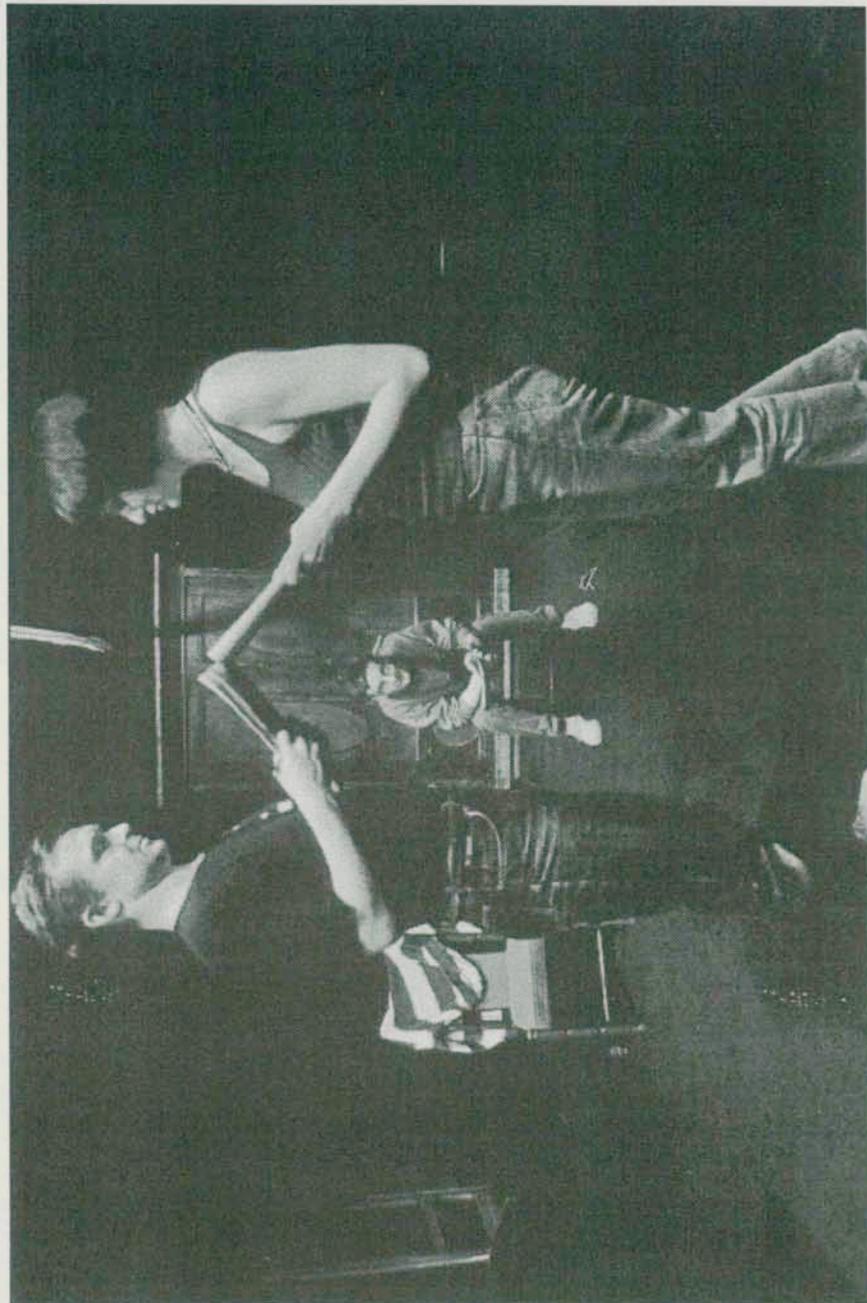
Z tego, co napisałem o Wańku wynika, że Wańek w różnych sztukach, a tym bardziej Wańek w sztukach różnych autorów, nie jest, oczywiście, tą samą postacią. Jako „reguła dramatu”, czy „dramatyczny trick”, przechodzi ze sztuki do sztuki. Za każdym razem reguła ta jest inaczej wykorzystywana. Za każdym razem postać ta jest kimś innym. Każdy autor budował tę postać w oparciu o własne doświadczenia, inaczej widzi go w świetle własnej poetyki. Postać ta zawiera także odmienne spojrzenia na świat poszczególnych autorów. Krótko mówiąc, każdy autor jest inny, inaczej pisze i ma własnego Wańka, różniącego się od pozostałych Wańków ...

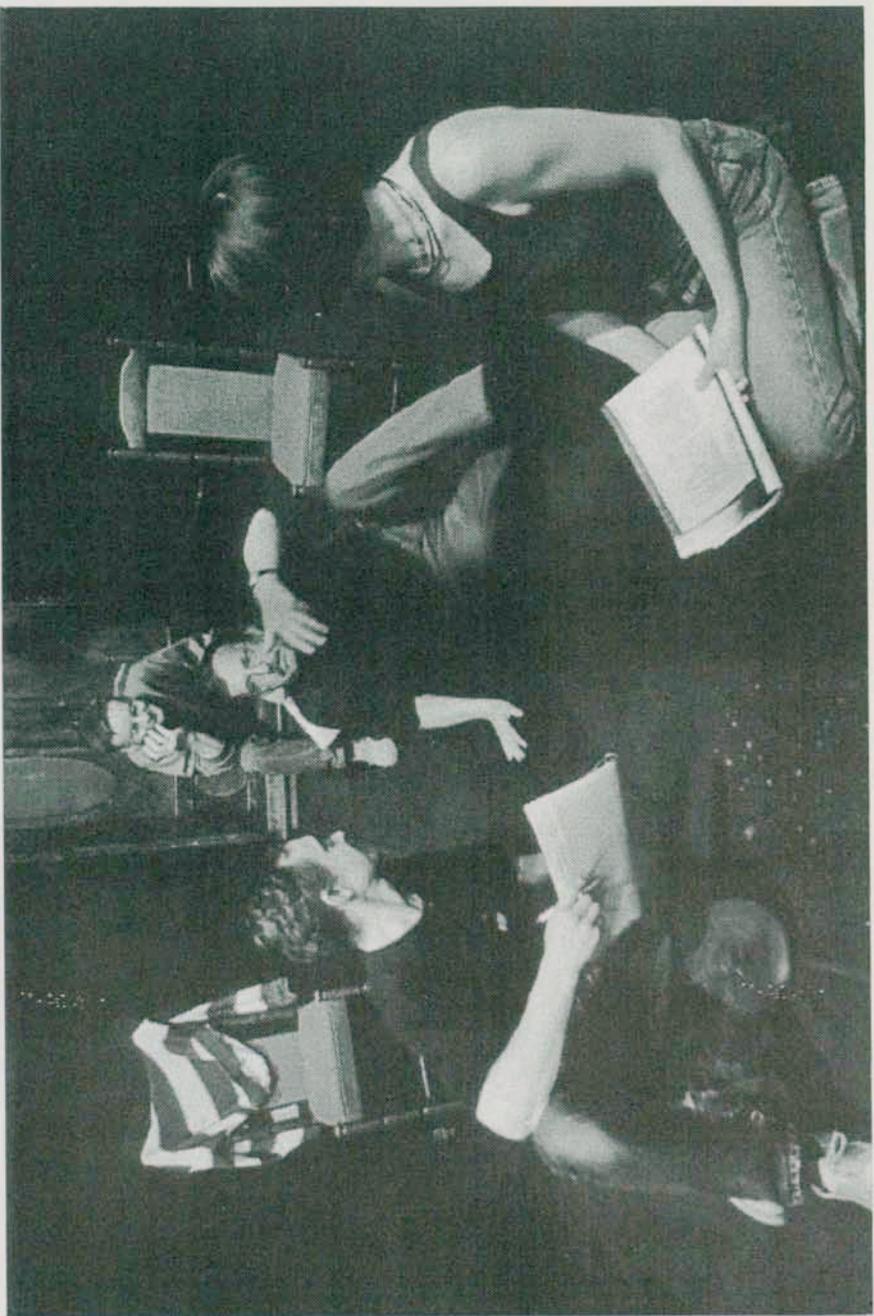
Nie pozostaje mi nic innego niż cieszyć się z tego, bowiem zauważyłem, że Wańek pojawił się bezwiednie, niechcący - zamiast w sposób zamierzony. Był inspiracją dla innych czeskich autorów, zbiegiem okoliczności - moich przyjaciół i dał im określony klucz, którym każdy posługuje się inaczej i na własną odpowiedzialność. Jeśli zaistniały zbiór „wańkowych” jednoaktówek - jako całość - mówi cokolwiek o świecie, w którym musimy żyć - jest to w równej mierze zasługą wszystkich autorów.

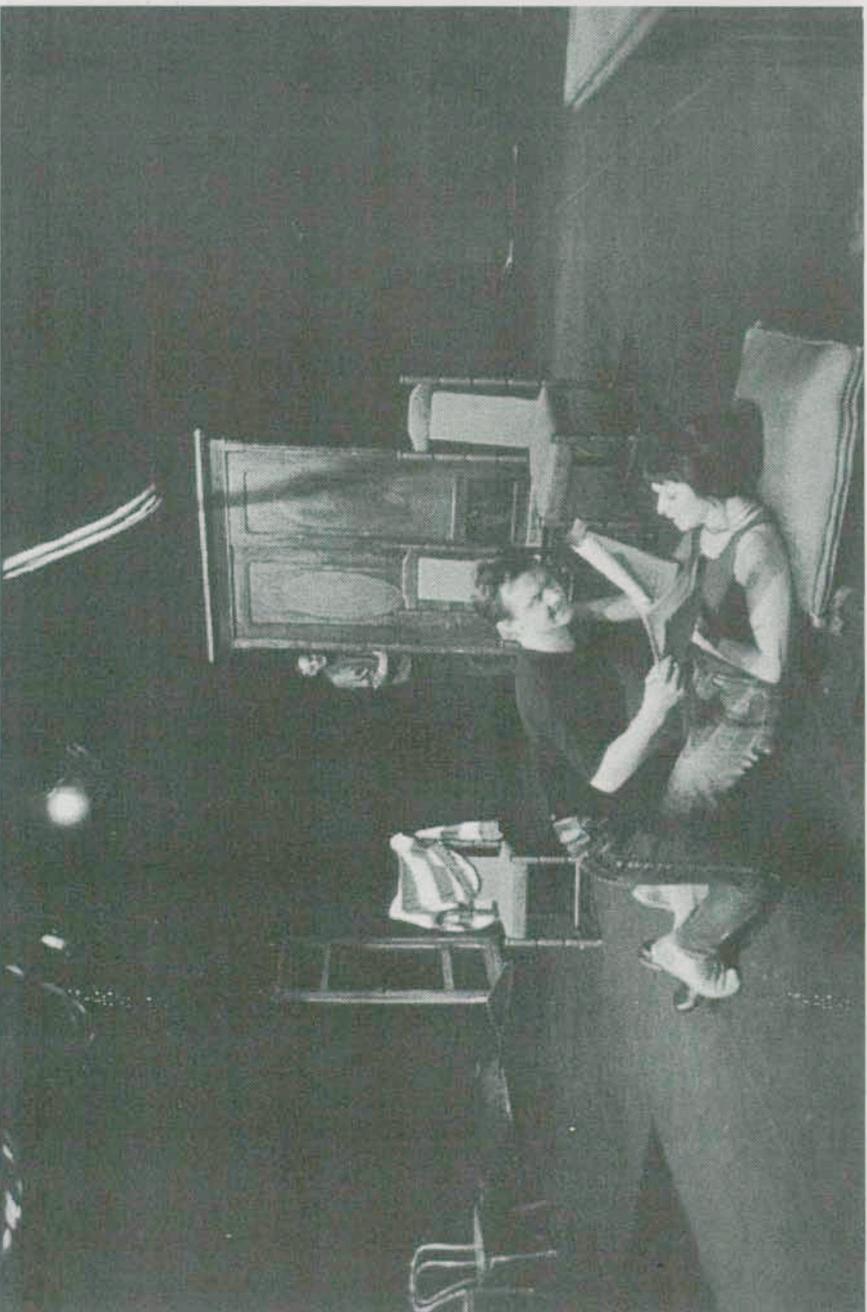
Lipiec 1985

Václav Havel

Zdjęcia z prób (WERNISAŻ)

VÁCLAV HAVEL - kalendarium życia i twórczości (wybór)

Urodził się **5 X 1936 r.** w Pradze, w **1951 r.** ukończył szkołę podstawową, ale ponieważ miał „burżuazyjne pochodzenie” (ojciec był współwłaścicielem wytwórni filmowej Barrandow oraz sieci restauracji i sal koncertowych), miał kłopoty z dalszym kształceniem i rozpoczął pracę jako laborant w Wyższej Szkole Technologicznej, jednocześnie ucząc się w gimnazjum wieczorowym.

W 1954 r. - zdaje maturę, w **1955 r.** debiutuje jako krytyk teatralny w czasopiśmie „Kveten”.

W 1955 r. zostaje przyjęty na wydział ekonomiczny praskiej Politechniki, skąd usiłuje przenieść się do szkoły teatralnej. Starania te kończą się niepowodzeniem, zostaje ponadto wyrzucony z Politechniki.

1957-59 - odbywa zasadniczą służbę wojskową.

1959 - pracuje w praskim **Teatrze ABC**.

1960 - pracuje w **Teatrze Na Balustradzie** - początkowo jako montażysta sceniczny, później jako kierownik literacki (do sierpnia 1968r.).

3 XII 1963 - premiera pierwszej samodzielnej sztuki Havla **Garden party** w Teatrze Na Balustradzie. Sztuka, podobnie zresztą, jak i następne (**Powiadomienie, Puzuk czyli uporczywa niemożność koncentracji**) miała swoje wystawienia m.in. w RFN, Austrii, Szwajcarii, Finlandii, USA, Holandii, Belgii, Węgrzech i Jugosławii.

1966 - kończy zaocześnie studia scenopisarskie w praskiej Szkole Teatralnej.

28 VI 1967 - na VI Zjeździe Związku Pisarzy Czechosłowacji wygłasza krytyczne przemówienie.

29-30 III 1968 - zostaje wybrany przewodniczącym nowopowstałego Koła Pisarzy Niezależnych (w ramach ZPCz).

1968 - otrzymuje Wielką Austriacką Nagrodę Państwową w dziedzinie literatury europejskiej i amerykańską nagrodę OBIE za **Powiadomienie** wystawione w off-Broadway Theatre w Nowym Jorku.

21 VIII 1969 - zostaje sygnatariuszem (jednym z 10) petycji „10 punktów”, skierowanej do rządu czechosłowackiego i KC KPCz.

1970 - otrzymuje ponownie nagrodę OBIE, tym razem za sztukę **Puzuk czyli uporczywa niemożność koncentracji**.

1971-72 - trafia na listę autorów, których książki usunięto ze wszystkich bibliotek publicznych w Czechosłowacji.

8 II 1974 - premiera sztuki **Spiskowcy** w Theater der Stadt w Baden-Baden.

1974 - przez kilka miesięcy pracuje fizycznie w browarze w Trutnowie.

8 IV 1975 - wystosowuje list otwarty do prezydenta Gustava Husáka.

XI-XII 1975 - zakłada bezdebitowe wydawnictwo „Edice Expedice”, które w okresie pobytów Havla w więzieniu prowadzone jest przez żonę - Olę Havlovą.

4 III 1976 - premiera **Opery żebraczej** w Teatro di Stabile w Trieście. Sztukę wystawiano ponadto m.in. w RFN, Austrii i Kanadzie.

1976 - zostaje członkiem-korespondentem Bawarskiej Akademii Sztuki.

styczeń 1977 - zostaje jednym z trzech pierwszych rzeczników Karty 77. (Do 20 V 1977, i ponownie od 6 XI 1978 do 8 II 1979)).

18 X 1977 - zostaje skazany na 14 miesięcy więzienia (z zawieszeniem na 3 lata) za „działalność na szkodę interesów państwa za granicą”

27 IV 1978 - zostaje członkiem nowo powstałego Komitetu Obrony Prześladowanych za Przekonania.

VIII-IX 1978 - uczestniczy w dwóch spotkaniach na granicy polsko-czechosłowackiej z działaczami KOR. Wchodzi też w skład rady redakcyjnej wydawanego w Polsce w obiegu niezależnym kwartalnika „Krytyka”.

26 V 1979 - zostaje aresztowany pod zarzutem prowadzenia działalności antypaństwowej.

23 X 1979 - zostaje skazany na 4,5 roku więzienia.

1979 - otrzymuje tytuł honorowego członka Szwedzkiego Pen-Clubu oraz nadzwyczajnego członka Francuskiego Pen-Clubu.

1981 - otrzymuje francuską nagrodę Prix Plaisir du Theatre.

1982 - otrzymuje zaocześnie tytuły doktora honoris causa York University w Toronto oraz Uniwersytetu w Tuluzie.

13 XI 1986 - otrzymuje prestiżową holenderską nagrodę Erazma z Rotterdamu.

I 1989 - zostaje aresztowany po próbie złożenia kwiatów w miejscu samobójczej śmierci Jana Palacha a następnie skazany na 9 miesięcy więzienia. Protesty w tej sprawie wystosowały: dwukrotnie Pen-Club, ZLP, Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich oraz Komitet Organizacyjny Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

24 V 1989 - udziela telefonicznego wywiadu „Gazecie Wyborczej” (nr 14 z dn.26-28 V 1989)

- 25 VI 1989** - spotyka się na granicy polsko-czechosłowackiej z działaczami polskich niezależnych organizacji.
- 23 VII 1989** - w letnim domku w Karkonoszach przyjmuje przebywającą w Czechosłowacji delegację „Solidarności”.
- 4 VIII 1989** - otrzymuje policyjny nakaz opuszczenia Pragi i przeniesienia się do letniego domku w Karkonoszach.
- 4 X 1989** - zostaje laureatem nagrody im. Olofa Palmego.
- 15 X 1989** - we Frankfurcie odbywa się uroczystość wręczenia Nagrody Pokoju przyznawanej przez zachodniemieckich księgarzy. Laureat - V. Havel - nie otrzymuje zgody władz czechosłowackich na wyjazd za granicę.
- 19 XI 1989** - wchodzi w skład Forum Obywatelskiego i bierze udział we wszystkich rozmowach opozycji z władzami.
- 7 XII 1989** - Forum Obywatelskie wysuwa jego kandydaturę na stanowisko prezydenta Czechosłowacji.
- 29 XII 1989** - Václav Havel zostaje jednogłośnie wybrany przez Zgromadzenie Federalne prezydentem Czechosłowacji.

wg: Andrzej Jagodziński *KALENDARIUM VÁCLAVA HAVLA*
 [w:] *Václav Havel TEATR, Pomorze 1991, s.289-296.*

Prezydent Václav Havel i Andrej Krob (1995 r.)

ANDREJ KROB - reżyser

Urodził się w 1938 roku w Chebie, w rodzinie biednego czeskiego inżyniera i rosyjskiej emigrantki.

Ukończył szkołę podstawową i uzyskał kilka świadectw czeladniczych w różnych zawodach. Był przede wszystkim pracownikiem fizycznym: pomocnikiem magazyniera, magazynierem, maszynistą sceny, brygadzystą sceny a nawet administratorem zamku. Dopiero w 1963 roku, kiedy zaczął pracować w teatrze **Na Zabradli** „odetchnął pełną piersią”. Pracował także w innych zespołach teatralnych - między innymi w Teatrze Jára Cimrmana i w pantomimach Alfreda Jarry.

Po okupacji Czechosłowacji, w 1968 r. został dysydem, jak sam mówi - z przypadku. W latach 1974-75 założył **Teatr Na Tahu**, w którym wraz z przyjaciółmi aktorami-amatorami wyreżyserował nielegalnie **Operę żebraczą** Havla. W efekcie musiał odejść z teatru. Zajął się uszczelnianiem okien jako pracownik fizyczny firmy TVAR. Zajmował się tym 13 lat. W tym czasie został sygnatariuszem Karty 77.

W latach 1987-88 zrealizował na video **Pokusę** Havla, którą zaprezentowano w podziemiu w kwietniu 1998 r. W tym czasie był też jednym z założycieli i współautorów nielegalnego wydawnictwa **Originální Videojournal**.

Po rewolucji 1989 r. reaktywował swój **Teatr na Tahu**, którym do dziś kieruje, realizując przede wszystkim sztuki Václava Havla. Tym samym kontynuuje dramaturgiczną działalność Havla z lat 60-tych. Nadal również pracuje w Originálním Videojournalu, w którym od czasu do czasu zajmuje się twórczością dokumentalną.

Ważniejsze inscenizacje Andreja Kroba, to A.Jarry (1967 - **Teatr Breznice**), **Ostatnia taśma Krappa** Becketta, **Trzy siostry** Czechowa (1994) i - przede wszystkim realizacje sztuk V.Havla w **Teatrze Na Tahu** w latach 1976-1997: **Audienca** (happening), **Górski hotel**, **Spiskowcy**, **Zawiadomienie**, **Garden party**, **Puzuk czyli uporczywa niemożność koncentracji**.

Andrej Krob pracuje także dla Czeskiej Telewizji, przygotowując programy dokumentalne i poetyckie - cykl poetycki **Muzerie I -VI**.

Andrej Krob

JAN DUŠEK - scenograf

Urodził się w 1942 roku. Po maturze pracował jako malarz w atelier filmowych i pracownik techniczny teatrów praskich.

Studiował scenografię u prof. Františka Tröstra na wydziale teatralnym Wyższej Szkoły Muzycznej. Po ukończeniu studiów w 1967 r. i uzyskaniu absolutorium, podjął pracę w Państwowym Teatrze w Ostrawie.

W latach 1968-1972 pracował w Teatrze Petra Bezruče w Ostrawie.

Od 1983 roku jest nauczycielem akademickim scenografii w Wyższej Szkole Teatralnej w Pradze, od 1990 r. - dziekanem wydziału, od 1992 r. - kierownikiem katedry scenografii tej Szkoły.

Jan Dušek współpracował z większością teatrów czeskich, swoje scenografie realizował także w teatrach w Baden-Baden i Münster (RFN) oraz Karlsruhe (Szwecja). Wykładał w University of Chattanooga, Tennessee, Trent University, Nottingham, Central School of Speech and Drama w Londynie, CAT w Sewilli, Central Saint Martins College of Art and Design, Utrecht School of the Arts.

Jest laureatem pierwszej nagrody na Triennale w Nowym Sadzie w 1972 (Jugosławia) i w 1996 - nagrody Alfreda Radoka.

TEATR im. C. NORWIDA w Jeleniej Górze

ZESPÓŁ TECHNICZNY TEATRU

Kierownik techniczny
RYSZARD PAŁAC

Rekwizytorzy:
STANISŁAW NOWOSIELSKI
RYSZARD POLITAŃSKI

Garderobiane :
GRAŻYNA NUREK
ELŻBIETA POCZYNEK

Perukarka
MAŁGORZATA SPANIER

Elektrycy :
ADAM JANUSZKIEWICZ
WALERIAN STOLARCZYK

Akustycy :
WALDEMAR MAZURKIEWICZ
WALDEMAR SOBON

Pracownicy techniczni sceny :
KAZIMIERZ GRYGÓROWICZ - brygadier sceny
MARIUSZ CZECHOWICZ, ALEKSANDER DATKUN,
ŁUKASZ DUDEK, ROMAN GOŁUCKI, RAFAŁ HILLER,
JACEK JAREMKO, KRZYSZTOF TANIUKIEWICZ, ANDRZEJ TARNAWSKI

Akustycy :
WALDEMAR MAZURKIEWICZ
WALDEMAR SOBON

Pracownia krawiecka :
ELŻBIETA WÓJCIK-RUSEK - kierowniczka pracowni
MARIA BARNOWSKA

Pracownie techniczne :
HENRYK OLESZKIEWICZ - kierownik pracowni technicznej
EWA CHORAŻYCZEWSKA - plastik - butafor

Stolarze :
ALEKSANDER CHROBAK
ZENON DATKUN
JAN LESZCZYŃSKI

Kierownik Działu Marketingu
LIDIA OSTROWSKA

Elżbieta Fang - kasa biletowa

ARCHIWUM

TEATRU im. CYBELLIA NORWIDA
w JELENIEJ GÓRZE

№ 505

*redakcja programu Urszula Likszet, Paweł Szukala
projekt Jakub Lesiński
foto Bohdan Holomíček (Czechy)*